



APTEEKKI

Auttaa lähe...

APTEEKKARILIITTO

2022

TEHTÄVÄMME

Vastaamme jäsentemme edunvalvonnasta ja kehitämme apteekki-alaa osana terveydenhuoltoa.

VISIOMME

Apteekkariliiton jäsenapteekki – Vihreän ristin apteekki – on osa terveydenhuoltoa ja tarjoaa maailman parasta apteekkipalvelua asiakkailleen ja yhteiskunnalle.

Apteekkariliiton strategia 2025

SISÄLTÖ

TOIMINTAYMPÄRISTÖ	3	VALO ETENEE	16
VUOSI KUVINA	4	VUODEN VARRELTA	18
SOTA SYTYTTI JODIPANIIKIN	6	TILASTOT	21
LÄÄKKEET INFLAATION JARRUNA	8	APTEEKKARILIITON YHTIÖT	24
APTEEKIT PALVELUJÄRJESTELMÄSSÄ	10	APTEEKKARILIITON HALLITUS	25
LÄÄKESÄÄSTÖT	12	JOHTORYHMÄ JA HENKILÖKUNTA	26
BIOLOGISET LÄÄKKEET	14		

KRIISISTÄ KRIISIIN

YHTEISKUNTAAN monella tavalla vaikuttaneet loputkin koronarajoitukset päättyivät kesällä. Normaaliin arkeen ei kuitenkaan palattu, sillä Venäjä hyökkäsi brutaalisesti ja oikeudettomasti Ukrainaan helmikuussa. Sota Euroopassa alkoi.

Laajamittainen sota lähialueellamme käynnisti monenlaiset varautumis- ja huoltovarmuustoimet myös Suomessa. Suomalaisten näkemys sotilaallisesta liittoutumattomuudesta muuttui nopeasti, ja Suomi päätti toukokuussa hakea sotilasliitto Naton jäsenyyttä yhdessä Ruotsin kanssa.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ valmisteli hallituksen aiemmin päättämien lääkesäästöjen toteutusta ja julkisti ensimmäisen ehdotuksensa kesällä. Ehdotus olisi leikkanut apteekkeilta liki 60 miljoonaa euroa, mikä olisi vaarantanut apteekkien lähipalvelut monin paikoin Suomea.

Lausuntokierroksen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriö pienensi ehdotustaan reseptilääkkeiden lääketaksan leikkauksesta ja ehdotti, että sitä kompensoitaisiin osittain kalliiden lääkkeiden apteekkiveroa alentamalla. Lopullinen leikkaussumma apteekkeille oli noin 20 miljoonaa euroa.

Leikkaus tuli voimaan vuoden 2023 alussa ja sen tuomalla säästöllä rahoitettiin tiukentuvaa hoitajamitotusta ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan yksiköissä.

Sosiaali- ja terveysministeriö valmisteli myös biologisten lääkkeiden apteekkivaihtoa. Hallitus antoi esi-

tyksensä eduskunnalle joulukuussa. Vaihto alkaa huhtikuussa 2024 asteittain, aluksi veritulppia ehkäisevillä enoksapariinivalmisteilla. Alaikäiset jätettiin vaihdon ulkopuolelle.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa valmistauduttiin sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuun siirtymiseen hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Apteekkeille uudistus merkitsi yhteistyön käynnistymistä hyvinvointialueiden kanssa, mutta se ei vaikuttanut apteekkien perustyöhön eikä lääkekorvausjärjestelmään.

LÄÄKKEIDEN SAATAVUUSHÄIRIÖT lisääntyivät edelleen ja aiheuttivat apteekkeille paljon ylimääräistä työtä. Niiden syyt olivat moninaisia. Pandemiasta johtuneet Kiinan ja Intian koronasulut ja vientikiellot aiheuttivat katkoksia lääketuotannossa ja lääketoimituksissa. Koronan jälkeinen infektiosairauksien yleistymisen lisäksi muun muassa antibioottien sekä kipu- ja kuumelääkkeiden kysyntää.

Apteekit kohtasivat myös uudenlaisen saatavuushaasteen, kun diabeteslääkkeen kysyntä yhtiäkkisesti ja pitkäaikaisesti ylitti saatavilla olevien lääkkeiden määrän. Niukkuuden jakaminen vaatii viranomaisilta pelisääntöjä jatkossa.

Koronapandemian aikainen elvyttävä rahapolitiikka ja venäläisestä energiasta luopumisen aiheuttama energian raju kallistuminen nostivat inflaation ennätyslukemiin. Reseptilääkkeiden kuluttajahinnat sen sijaan laskivat ja hillitsivät inflaatiota.

1



KIITOS, KUN VALITSET KOTIMAISEN PALVELUN!

Avainlippu on merkki suomalaisesta työstä

2



3



4



5



6



1 Apteekkariliiton jäsenapteekkeille myönnettiin Avainlippu-tunnus merkiksi suomalaisesta työstä. | 2 Apteekkariliitto muutti keväällä uusiin, moderneihin tiloihin Helsingin Vallilaan. | 3 Apteekkariliiton 125-vuotista taivalta juhlistettiin toukokuussa Marina Congress Centerissä Helsingissä järjestetyssä juhlaseminaarissa. Tilaisuuden juon-



7

si liiton toimitusjohtaja Merja Hirvonen. | 4 Risto Kanerva valittiin kolmannelle puheenjohtajakaudelle liiton syyskokouksessa. Kesällä Kanerva valittiin myös EU:n apteekkijärjestö PGEU:n varapuheenjohtajaksi. | 5 Kasvoinen yrittäjä -kampanja keväällä muistutti, että apteekkari ei ole vain apteekin omistaja, vaan tekee työtä terveyden-

huollon ammattilaisena. | 6 "Sivuvaikutuksia"-podcast toi tutuksi apteekki-alaa. Podcast-sarjan juonsi liiton yhteiskuntasuhdejohtaja Touko Aalto. | 7 Apteekkien asiakaslehti Terveyslehti oli jälleen Suomen luetuin terveysaiheinen lehti. Digilehti mukaan lukien keskimääräinen lukijamäärä on 845 000.



SOTA SYTYTTI JODIPANIIKIN

Venäjä aloittama hyökkäyssota Ukrainaan näkyi välittömästi myös apteekeissa. Tieto Zaporižžjan ydinvoimalan valtauksesta sodan alkumetreillä sai huolestuneet kansalaiset täydentämään jodivarastojaan. Äkillisesti nousseen kysynnän vuoksi lääkejodit-tabletit loppuivat hetkessä koko Suomesta. Tilanne korjautui nopeasti ja maaliskuun puolessa välissä Orionin valmistamia Jodix-tabletteja oli taas saatavilla kautta maan.

Uusi paniikki syntyi kuitenkin lokakuussa, kun sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi päivitetyn ohjeistuksen lääkejodin käyttöön. Vuoden päivät valmisteilla ollut ohjeistus julkaisiin juuri, kun uutisotsikoissa oli spekuloitu Venäjän mahdollista ydinaseiden käyttöä. Vanhan epätarkan ohjeistuksen päivitys tulkittiin viranomaisen reagoinniksi akuuttiin tilanteeseen ja suomalaiset ryntäsivät lehtiotsikkojen pelästyttäminä apteekkeihin. Jodix-tabletit loppuivat tilapäisesti, mutta tilanne korjaantui lokakuun loppuun mennessä. ■



APTEEKIT MUKANA AUTTAMASSA

SUOMEN APTEEKKARILIITON jäsenapteekit lahjoittivat ukrainalaisille eri avustusjärjestöjen kautta huh-tikuun puoleen väliin mennessä liki 115 000 euroa.

Apteekkariliiton tytäryhtiö Medifon lahjoitti välittömästi sodan käynnistyttyä Ukrainaan yli 10 000 eurola haavanhoidotuotteita. Medifon oli lisäksi mukana toimittamassa terveydenhuollon tarvikkeita Ukrainaan osana EU:n hätäapua. Vuoden loppuun mennessä Medifonin kautta avustuselähtöjä Ukrainaan oli lähtenyt jo 30 kertaa. ■



SÄHKÖKATKOT UHKASIVAT LÄÄKEHUOLTOA

SYKSYLLÄ APTEEKKEJA ja muuta lääkealaa huolestutti energiakriisi. Vaarana oli, että häiriöt sähkön jakelussa heikentäisivät lääkkeiden saatavuutta, sillä lyhyetkin sähkökatkokset voivat pilata lämpöherkkiä lääkkeitä.

Apteekit valmistautuivat kriisitalveen hankkimalla vaihtoehtoisia energialähteitä ja päivittämällä varautumissuunnitelmiaan häiriötilanteisiin.

Lokakuussa Apteekkariliitto yhdessä muiden lääkealan toimijoiden kanssa kirjelmöi aiheesta varautumisen ministeriryhmälle, Huoltovarmuuskeskukselle, sosiaali- ja terveysministeriölle sekä Fimealle. Lääkealan yhteinen viesti oli, että lääkehuollon toimijat on rajattava mahdollisten sähkökatkojen ulkopuolelle.

Lauhan talven ansiosta sähköä kuitenkin riitti, eikä suunniteltuja katkoksia sähkönjakelussa tarvittu. ■

LÄÄKKEET INFLAATION JARRUNA

Tilastokeskuksen tammikuussa julkaisemat luvut osoittivat, että suomalaiset maksoivat reseptilääkkeistään vuoden 2021 lopussa lähes 15 prosenttia vähemmän kuin vuosikymmen sitten. Sama trendi jatkui myös vuonna 2022, vaikka inflaatio laukkasi villinä koko vuoden.

Kuluttajan kukkarolle vuonna 2022 kävivät etenkin bensiinin, sähkön, dieselin, omakotitalon peruskorjausten, asuntolainojen korkojen ja ruoan hinnan kallistuminen. Elintarvikkeiden hinnannousu oli nopeampaa kuin kertaakaan aiemmin 2000-luvulla. Hurjia nousuja nähtiin muun muassa kahvin, kalan, kananmunien ja viljatuotteiden hinnoissa.

Lääkkeissä hintakehitys oli sen sijaan poikkeuksellisen maltillista läpi vuoden. Hintasäntely ja lääkkeiden viitehintajärjestelmä suojaivat tehokkaasti kuluttajaa. Esimerkiksi syyskuussa reseptilääkkeet olivat yli seitsemän prosenttia edullisempia kuin vuotta aiemmin vastaavaan aikaan, ollen

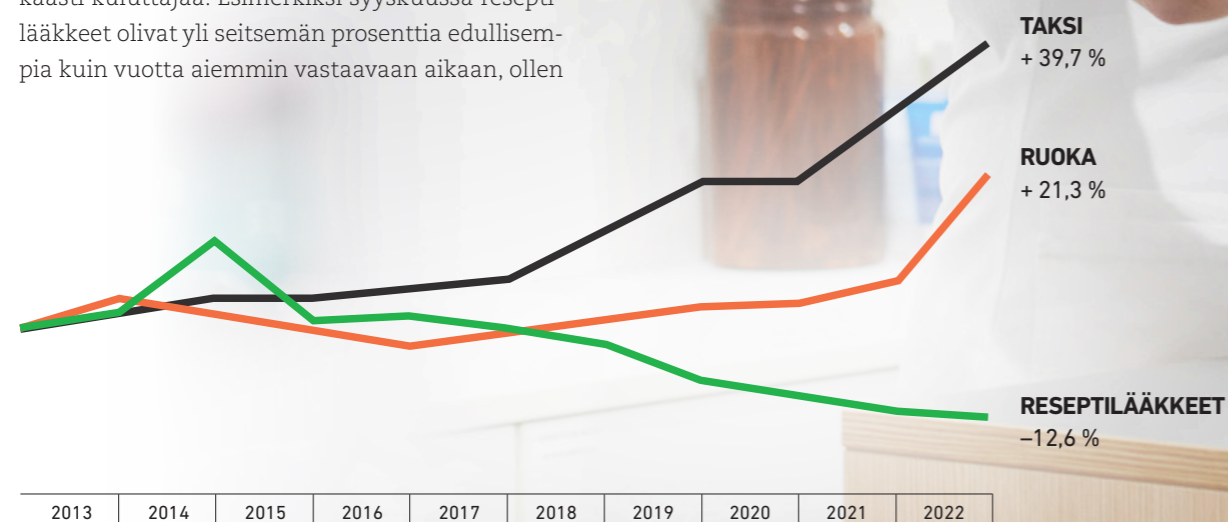
samalla myös merkittävin kokonaisinflaation hillitsijä. Kokonaisinflaatio kohosi syyskuussa 8,1 prosenttiin ja esimerkiksi elintarvikkeiden hinnat nousivat keskimäärin 14,5 prosenttia vuoden takaisesta.

LASKEVA TRENDI

Reseptilääkkeiden hinnat ovat olleet laskussa jo pidempään. Suomalaiset maksoivat reseptilääkkeistään vuoden 2022 lopussa lähes 13 prosenttia vähemmän kuin vuosikymmen sitten, itsehoitolääkkeiden hinnat pysyivät lähes ennallaan.

Kuluttajahinnat ovat samalla aikavälillä nousseet keskimäärin liki 20 prosenttia. Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat ovat vuosikymmenen aikana kallistuneet yli 21 prosenttia ja taksikydyt lähes 40 prosenttia.

Reseptilääkkeiden laskevien hintojen taustalla on vuonna 2003 käyttöön otettu lääkevaihto ja sitä täydentämään tullut viitehintajärjestelmä vuonna 2009. ■



Lähde: Tilastokeskus

Suomalaiset maksoivat reseptilääkkeistään vuoden 2022 lopussa lähes 13 prosenttia vähemmän kuin vuosikymmen sitten.

APTEEKIT OSAKSI HYVINVOINTIALUEIDEN PALVELUJÄRJESTELMÄÄ

95 prosenttia suomalaisista kokee, että apteekkeja on riittävän lähellä, jotta lääkkeitä saa vaivattomasti.

Fimean väestökysely syyskuu 2021

92 prosenttia suomalaisista pitää tärkeänä, että lääkkeiden oston yhteydessä on mahdollisuus saada lääkeneuvontaa.

Aula Research elokuu 2022

Apteekkariliitto linjasi keväällä hallitusohjelmatavoitteidensa kärjeksi apteekkitoiminnan kehittämisen ensisijaisesti terveydenhuollollisista lähtökohdista. Liiton mukaan apteekit tulisi kytkeä vahvasti osaksi tulevaa sote-palvelujärjestelmää, ja apteekkeissa tulisi voida tarjota matalan kynnyksen terveydenhuollon lähipalveluita.

Nykyisessä palvelujärjestelmässä apteekkien rooli sekä tunnustetaan että ei tunnisteta.

– Asenteiden tasolla on vielä työtä siinä, että apteekki todella tunnustetaan osaksi terveys- ja hyvinvointijärjestelmää, totesi sosiaali- ja terveysministeriön kansliapäällikkö Kirsi Varhila APTEEKKARI 2022 -tapahtumassa keväällä.

Apteekkariliiton toiveena on, että uudet hyvinvointialueet ottavat apteekit huomioon järjestelmätasolla.

– Toivon, että apteekkeille tulee selkeitä tehtäviä ja vastuuta, jotka myös tiedetään ja tunnustetaan muualla terveydenhuollossa. Apteekin rooli tulisi saada sisään toi-

minnan rakenteisiin, summasi liiton farmaseuttinen johtaja Charlotta Sandler.

Apteekin tehtävänä uusilla hyvinvointialueilla voisi olla esimerkiksi tunnistaa potilaiden tarpeita ja ohjata näitä tarvittaessa eteenpäin muiden terveydenhuollon palveluiden piiriin. Apteekkeihin voitaisiin myös tuoda erilaisia terveyspalveluita, joille apteekki tarjoaisi tilat, mutta itse palvelusta, esimerkiksi rokotuksista, vastaisivat julkiset tai yksityiset terveydenhuollon toimijat. ■

PROFESSORI HALUAA APTEEKEILLE SUUREMPAA ROOLIA

KÄYNNISSÄ OLEVAN lääkeasioiden uudistuksen tavoitteena on parantaa lääkehuollon kustannustehokkuutta, varmistaa lääkitysturvallisuus ja -neuvonta sekä palveluiden sujuvuus, saatavuus ja saavutettavuus.

Tuore Itä-Suomen yliopiston sosiaalifarmasian professori Katri Hämeen-Anttila kommentoi syksyllä Apteekkari-lehdelle, että apteekkeilla tulisi olla nykyistä suurempi rooli lääkahoitojen onnistumisen seurannassa.

– Suomalaiset ovat tyytyväisiä apteekkien lääkeneuvontaan ja pitävät apteekkeja luotettavana tiedonlähteenä. On tärkeä kysymys, miten apteekit voisivat tehokkaammin tunnistaa lääkähoidon ongelmia, ratkoa niitä potilaan kanssa ja viestiä niistä myös hoitavalle lääkärille. ■

HOITAJAT KAIPAAVAT APTEEKKIEN APUA

KEVÄÄLLÄ TOTEUTETUN kyselytutkimuksen mukaan hoitajat toivovat apteekilta nykyistä suurempaa roolia asumispalveluiden lääkehuollossa.

Tyypillisimmät apteekin toteuttamat yhteistyömuodot hoitoyksiköiden kanssa ovat lääkkeiden kiireetön ja kiireellinen kuljetus, lääkkeiden koneellinen annosjakelu ja reseptien uusintapyyntöjen hallinnointi.

Nykyisiin palveluihin ja yhteistyömalleihin ollaan tyytyväisiä, mutta hoitajien toiveena on, että apteekki voisi jatkossa ottaa entistä suurempaa roolia esimerkiksi lääkityksen arvioinneissa ja muissa lääkitysturvallisuutta edistävissä palveluissa. ■

POTILASJÄRJESTÖT TYYTYVÄISIÄ

SUOMEN SOSIAALI- JA TERVEYS RY:N (SOSTE) tekemän kyselyn mukaan potilasjärjestöt ovat tyytyväisiä apteekkeihin. Erityisen toimivina pidettiin apteekkien asiakaspalvelua ja neuvontaa sekä apteekkilaisten ammattitaitoa. Kiitosta sai myös palveluiden nopeus, luotettavuus ja turvallisuus sekä saavutettavuus. Vastauksissa korostui oman lähiapteekin merkitys. ■



*Hoitajamitoituksen
rahoitusta
lääkesäästöillä
solvattiin koko vuosi.*

LÄÄKESÄÄSTÖT ISKIVÄT PIENIIN APTEEKKEIHIN

Kesällä lausunnon tulleet sosiaali- ja terveysministeriön esitys lääkesäästöistä nosti tummat pilvet apteekkien ylle. Jos esitetty 60 miljoonan euron leikkaus olisi sellaisenaan toteutunut, nykyisellä henkilöstörakenteella liki 50 apteekissa apteekkarille ei olisi enää jäänyt lääkemyynnistä euroakaan palkkaa eikä voittoa.

Ministeriön esitys poiki runsaasti kriittistä palautetta, jossa korostui, että lääketaksaa ja apteekiveroa tulisi aina käsitellä yhdessä. Pelkällä lääketaksan viilaamisella yhä useampi apteekki joutuisi jatkossa myymään kalliita lääkkeitä negatiivisella katteella, eli hankintahintaa halvemmallä.

Säästösomaa saatiin lopulta kohtuullistettua ja eduskunnan käsittelyyn loppuvuodesta siirtyneessä lakiesityksessä reseptilääkkeitä lääketaksaa ehdotettiin leikattavaksi noin 40 miljoonalla eurolla. Leikkausta kompensoitiin apteekiveron keventämisellä kalliiden lääkkeiden osalta, joten lopulliseksi leikkaussummaksi apteekkeille muodostui noin 20 miljoonaa euroa.

Apteekkariliitto kuvasi vuoden vaihteessa toteutuneita leikkauksia ennennäkemättömän suuriksi. Liiton laskelmien mukaan summa vastasi keskimäärin liki 4 prosentin leikkausta apteekkien kokonaismyyntikatteen.

seen. Leikkaukset kohdistuivat myös valitettavan epätasaisesti apteekkeihin.

– Säästöt iskivät ankarimmin pieniin apteekkeihin, joiden taloudessa joustovara on muutenkin hyvin pieni. Parisen kymmentä apteekkaria joutuu nyt pohtimaan toiminnan jatkamisen edellytyksiä, summasi Apteekkariliiton toimitusjohtaja Merja Hirvonen vuoden lopussa.

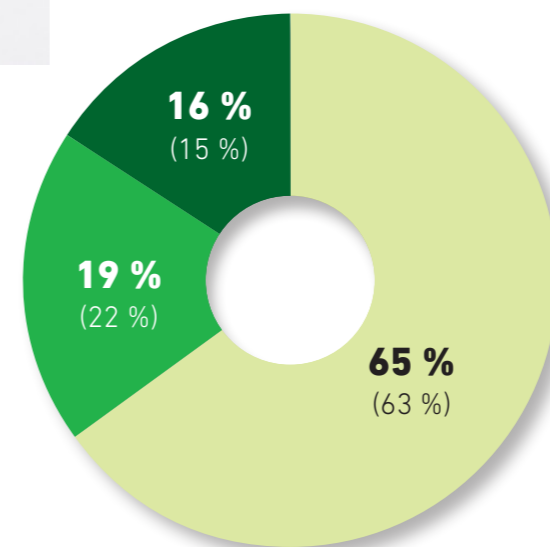
KOKONAISUUDISTUS TARVITAAN PIAN

Apteekkariliitto esitti apteekkitalouden uudistusta jo kesällä 2020. Liitto näkee, että lääketaksa-apteekiverokokonaisuus on apteekkisääntelyn keskeinen elementti, josta tulee pitää kiinni jatkossakin.

– Lääketaksa-apteekiveromekanismilla on vahva sosiaalipoliittinen tavoite. Sillä varmistetaan maankattava apteekkien lähipalveluverkosto, kansalaisten yhdenvertaisuus lääkkeiden hankinnassa ja lääkkeiden hinnoittelun läpinäkyvyys, Merja Hirvonen muistutti.

Lääkemyynnin rakenne apteekkeissa on viimeisen vuosikymmenen aikana muuttunut kuitenkin voimakkaasti ja mekaniismi vaatii päivitystä.

– Apteekiveron perusteeksi tulisi muuttaa lääkemyynnin myyntikate liikevaihdon sijaan. Uudistus tulisi tehdä pikimmiten, viimeistään tulevan hallituskauden aluksi, Hirvonen summasi. ■



LÄÄKE-EURON JAKAANTUMINEN VUONNA 2021 (sulussa vuosi 2011)

- Lääketehtas ja tukkukauppa
- Apteekki
- Arvonlisävero ja apteekkivero valtiolle

Yksityisten apteekkien myyntikatteen ja liikevoitot ovat laskeneet viime vuosina. Lääkemyynnin kasvu on viimeisen kymmenen vuoden aikana mennyt lähes kokonaan lääketeollisuudelle. Lääketeollisuuden ja -tukkukaupan osuus lääketeollisuuden ja -tukkukaupan osuus lääketeollisuudesta on jo kaksi kolmannesta.



KOHTI BIOLOGISTEN LÄÄKKEIDEN APTEEKKIVAIHTOA

Biologisten alkuperäislääkkeiden rinnakkaisvalmisteiden, biosimilarien, käytön edistämistä on jo pitkään peräänkuulutettu yhtenä potentiaalisimpana keinona taittaa valtion lääkekorvausmenojen kasvua. Tähän asti biosimilarien käyttöä on

pyritty edistämään lääkärin ohjauksella, mutta tulokset ovat olleet laihoja. Apteekkariliitto ehdotti biologisten lääkkeiden sisällyttämistä apteekkien lääkevaihdon piiriin jo vuonna 2021. Keväällä 2022 asia otti tuulta alleen, kun sosiaali- ja terveysministeriö asetti työryhmän valmistelemaan biologisten lääkkeiden apteekkivaihtoa.

► Suomessa arviolta 230 000 ihmistä käyttää biologisia lääkkeitä.

► Pelkästään viisi kalleinta biologista lääkeainetta – adalimumabi, glargin-insuliini, hyyttymistekijä VIII, golimumabi ja etanersepti – aiheuttivat noin 10 prosenttia Kelan lääkekorvausmenoista vuonna 2021.

Selvityksen pohjalta laadittu esitys tuli lausuntokierrokselle lokakuussa ja siirtyi eduskunnan käsiteltäväksi joulukuussa. Hallituksen esityksen mukainen uudistus vähentää valtion lääkekorvausmenoja noin 20 miljoonaa euroa vuodessa. Todellisuudessa säästöt voivat olla vieläkin suuremmat.

Biologisten lääkkeiden apteekkivaihto alkaa esityksen mukaan vuoden 2024 alusta ja koskee kaikkia vaihtokelpoisia biologisia lääkkeitä ja biosimilaareja, kuitenkin niin, että vaihtoon siirrytään asteittain. Ensimmäisenä vaihdon piiriin tulevat veritulppia ehkäisevät enoksapariinivalmisteet. Biologisten lääkkeiden vaihtoväliksi asetettiin kuusi kuukautta ja alaikäiset rajattiin vaihdon ulkopuolelle.

Osana vuodenvaihteessa voimaantullutta lääkelaain muutosta myös lääkärin velvoite määrätä potilaalle edullisinta vaihtoehtoa biologisista lääkkeistä sisällytettiin lakiin. ■

APTEEKIT VALMISTAUTUVAT VAIHTOON

BIOLOGISTEN LÄÄKKEIDEN apteekkivaihdossa keskeistä on laiteopastus erilaisten annostelukynien ja -ruiskujen käyttöön.

Apteeeissa valmistautuminen vaihtoon alkoi jo syksyllä, kun farmaseuttisen henkilöstön täydennyskoulutus biologisista lääkkeistä ja niiden biosimilaareista käynnistyi.

– Lääkkeiden oikean ja turvallisen käytön opastaminen on apteekin perustettava. Apteekit opastavat asiakkaita jo nyt esimerkiksi inhaloitavien lääkkeiden antolaitteiden käytössä. Biologisten lääkkeiden apteekkivaihto tuo apteekille nyt uuden vastuualueen. Olemme valmiina, kun vaihto alkaa, sanoi Apteekkiliiiton farmaseuttisen johtaja Charlotta Sandler syksyllä. ■



VALO ETENEE

Valtakunnallinen apteekkien lääkitysturvallisuusohjelma Valo otti ison askeleen eteenpäin, kun vaaratapahtumien raportointijärjestelmä HaiPron yhteistyöpilotti apteekien ja muun terveydenhuollon välillä alkoi Vaasassa ja Hämeenlinnassa helmikuussa.

Apteekit ovat tehneet vaaratapahtumailmoituksia HaiPro-järjestelmän kautta jo syksystä 2021 lähtien. Vuoden 2022 loppuun mennessä aineistoon oli kertynyt jo yli 12 000 vaara- ja läheltä piti -tilannetta.

Raportointijärjestelmä on erinomainen apuväline yhteistyön rakentamiseen niin paikallisesti kuin alueellisesikin. Valtakunnallisesta HaiPro-aineistosta on pystytty tunnistamaan riskilääkkeitä, sekä toimintamalleihin ja tietojärjestelmiin liittyviä riskitekijöitä.

– Ilmoitusten pohjalta toimintamalleja apteekissa ja muualla terveydenhuollossa on jo nyt pystytty muokkaamaan niin, että mahdol-

lisuus samaan virheeseen minimoituu, kertoo Valo-ohjelman projektipäällikkö Tiina Koskenkorva.

Valo-ohjelma tukee erinomaisesti helmikuussa julkaistua uutta asiakas- ja potilasturvallisuusstrategiaa *Vältetään vältettävissä oleva haitta*. Strategian visiona on tehdä Suomesta asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026 mennessä.

VALON SEURAAVAN KAKSIVUOTISKAUDEN

2023–2024 tavoitteena on apteekien ja soten välisen HaiPro-yhteistyön käynnistäminen kaikilla hyvinvointialueilla.

Tavoitteena on myös apteekien entistä tiiviimpi keskinäinen verkostoituminen ja alueellisten apteekien asiantuntijatiimien muodostaminen.

– On ollut hienoa nähdä, kuinka innolla apteekit ovat lähteneet mukaan rakentamaan lääkitysturvallisuuskulttuuria. Virheitä ei pelätä, niistä opitaan, summaa Koskenkorva. ■



VALO ENSIESITTELYSSÄ MAAILMALLA

VALO-OHJELMA ESITELTIIN syyskuussa farmasian maailmankongressi FIP:ssä Espanjan Sevillassa. Kansallisen tason lääkitysturvallisuustyö eri organisaatioiden välillä on maailmalla vielä vaikuttava harvinaisuus.

– Työtä lääkitysturvallisuuden eteen tehdään joka puolella, mutta aivan vastaavaa ohjelmaa ei vielä muualta löydy, Valo-ohjelman projektipäällikkö Tiina Koskenkorva kertoo. ■



Vuoden 2022 loppuun mennessä HaiPro-ilmoituksia oli tehty jo yli 12 000 kappaletta. 82 prosenttia apteekkeista oli raportoinut vaara- ja läheltäpiti -tilanteista.



► Valtakunnallinen apteekkien lääkitysturvallisuusohjelma Valo on Apteekkariliiton ja Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen käynnistämä hanke, jolla pyritään parantamaan avohuollon lääkehoitoprosessin turvallisuutta yhteistyössä.

► Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat Awanic Oy, Farmasian oppimiskeskus ja Helsingin yliopisto.



Pylväikössä Fimealle raportoidut lääkkeiden saatavuushäiriö- ilmoitukset

2 335

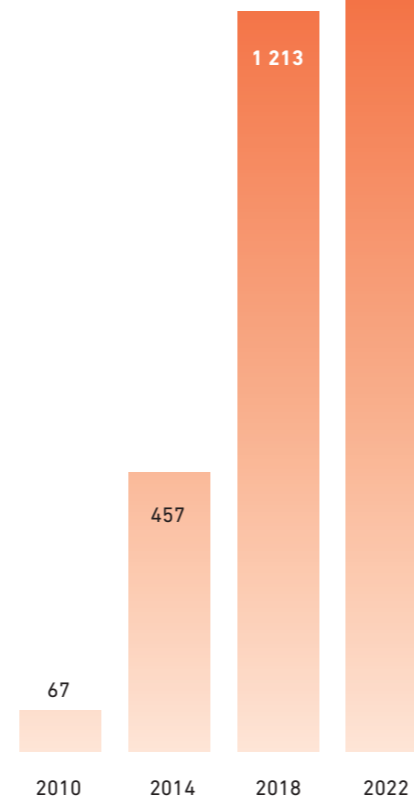
SAATAVUUSHÄIRIÖT KIUASIVAT

FIMEA VASTAANOTTI lääkeyrityksiltä yhteensä 2 335 saatavuushäiriöilmoitusta vuoden loppuun mennessä, mikä on enemmän kuin koskaan aiemmin.

Vuoden 2022 ilmiöksi nousi Ozempic-injektion saatavuushäiriöt. Tyyppiä 2 diabeteksen hoitoon tarkoitettua suolistohormonijohdoksen lisääntynyt maailmanlaajuinen suosio painonpudotuksen tukihoidona johti laajoihin saatavuusongelmiin myös Suomessa.

Vuoden aikana otsikoihin nousivat myös migreenilääkkeiden, lasten kipulääkkeiden ja epilepsialääke klonatsepaamin saatavuushäiriöt.

Juurisyyt saatavuusongelmien taustalla ovat säilyneet samoina. Lääkkeiden raaka-aineiden ja rinnakkaislääkkeiden tuotanto on vahvasti keskittynyt Aasiaan. Pitkät ja pirstaloituneet tuotantoketjut ovat herkkiä häiriöille. Viime vuosina ongelmaa on pahentanut myös koronapandemia. ■



Lähde: Fimea

LISÄÄ TYÖKALUJA KAIVATAAN

ONGELMAT LÄÄKKEIDEN SAATAVUUDESSA työllistävät apteekkien lisäksi myös valmiiksi kuormittunutta perusterveydenhuoltoa. Apteekkariliiton toiveena on, että apteekkeilla olisi laajemmat oikeudet lääkevaihtoon saatavuushäiriötilanteissa.

Koronapandemian aikana poikkeusoloissa apteekkeille sallittiin poikkeustoimitukset asiakkaan lääkeshoidon turvaamiseksi ja asiainnin helpottamiseksi.

Kesällä julkaistun tutkimuksen mukaan apteekin henkilökunta toivoo, että hyväksi havaittua toimintamallia voitaisiin hyödyntää jatkossa myös saatavuushäiriöiden kohdalla. Esimerkiksi lääkkeen vahvuuden vaihtaminen ja annostusohjeen soveltaminen sen mukaiseksi helpottaisi häiriötilanteissa niin asiakasta, kuin apteekkiä ja lääkärinä. ■

TOIMITUSVARMUUS KORKEALLA TASOLLA

LISÄÄNTYNEISTÄ saatavuushäiriöistä huolimatta apteekkien toimitusvarmuus säilyi hyvällä tasolla. Maaliskuussa toteutetussa tutkimuksessa toimitusvarmuus laski hiukan edellisestä vuodesta, ollen 98,4 prosenttia. Käytännössä siis 98 reseptiin sadasta lääke pystyttiin toimittamaan heti apteekista.

Tyypillisesti lääkepuutoksen syynä oli harvinainen tai kallis lääke, joka tilataan asiakkaalle tarvittaessa. Varsinaisista saatavuushäiriöistä johtui vain keskimäärin 16 prosenttia lääkepuutoksista. Näistä tilanteista yli puolet ratkesi apteekin normaalin lääkevaihdon keinoin ilman yhteydenottoa lääkäriin. ■



ANNOSJAKELU PARANTAA LÄÄKITYSTURVALLISUUTTA

FIMEAN HUHTIKUUSSA JULKAISEMASSA selvityksessä todettiin, että apteekkien tarjoama lääkkeiden annosjakelupalvelu koetaan hyödyllisenä ja lääkitysturvallisuutta parantavana palveluna.

Selvityksen mukaan hoivayksiköt ja kotihoidon yksiköt kokivat lääkkeiden annosjakelupalvelun parantaneen lääkitysturvallisuutta ja vapauttaneen hoitohenkilökunnan työaikaan muihin tehtäviin.

Annosjakelupalvelun keskeisimmät kehittämiskohteet liittyvät palvelun järjestämiseen, kilpailutuksiin sekä palvelun laatuun. Esimerkiksi kilpailutuksissa tulisi hinnan lisäksi huomioida myös laadullisia tekijöitä.

Vaihtoehtoina kilpailutukselle Fimean selvityksessä esitettiin joko annosjakelupalvelun valtakunnallista hinnoittelua tai palvelusetelin laajempaa käyttöönottoa. ■



NIKOTIINILÄÄKKEET TAKAISIN APTEEKKIIN?

NIKOTIINIKORVAUSLÄÄKKEIDEN KULUTUS on kasvanut nelinkertaiseksi sen jälkeen, kun niiden myynti vapautettiin vuonna 2006. Vuodesta 2015 lähtien nikotiini on ollut Suomen myydyin lääkeaine. Näyttöä siitä, että myynnin lisääntyminen olisi vähentänyt tupakointia ei kuitenkaan ole.

Apteekkariliitto teki heinäkuussa Suomi Areenassa ehdotuksen nikotiinikorvauslääkkeiden myynnin palauttamisesta takaisin apteekkeihin.

– Mielikuva nikotiinikorvauslääkkeistä on muuttunut niiden myynnin laajennuttua päivittäistavarakauppoihin. Jos nikotiinikorvauslääkkeet palautettaisiin apteekkiin, niiden virheellinen käyttö vähenisi ja kenellekään ei jäisi epäselväksi, että ne on tarkoitettu ainoastaan tupakoinnin vähentämisen tai lopettamisen tueksi, arvioi Apteekkariliiton farmaseuttinen johtaja Charlotta Sandler.

Useiden tutkimusten mukaan nikotiinikorvauslääkkeet tukevat tupakoinnin lopettamista vain, jos niiden käyttöön saadaan neuvontaa ja tukea terveydenhuollon ammattilaisilta. ■

APTEEKKIJÄRJESTELMÄ LYHYESTI

LÄHES JOKA KUNNASSA on vähintään yksi apteekki. Apteekkien verkkopalvelut täydentävät lähiapteekkien palveluita ja apteekkien palvelupisteet huolehtivat lääkejakelusta niilläkin alueilla, joilla ei ole toimintaedellytyksiä apteekille.

Apteekkitoiminta on Suomessa luvanvaraista. Luvan myöntää Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea. Apteekkiluvan tultua avoimeksi Fimea julistaa sen haettavaksi ja myöntää luvan lääkelain kriteerien mukaisesti.

Fimea päättää myös uusien apteekkien ja sivuapteekkien perustamisesta tarveharkinnan perusteella. Uusi apteekki tai sivuapteekki perustetaan usein kunnan aloitteesta.

Apteekkilupaa voivat hakea muidenkin maiden kuin Suomen kansalaiset, mutta lupaa ei voi saada, ellei ole Suomessa laillistettu proviisori.

Apteekkilupa myönnetään tietyille sijaintialueille, joka on pääsääntöisesti kunta. Isoissa kunnissa ja kaupungeissa voi olla useampi apteekki-alue, joilla kullakin voi olla useita apteekkeja. Apteekit voivat sijoittua sijaintialueellaan vapaasti, vaikkapa toistensa naapureiksi. Sivuapteekkien sijaintia säädelään tarkemmin.

Apteekkarilla voi olla apteekin vaihdostilannetta lukuun ottamatta kerrallaan korkeintaan yksi apteekkilupa ja kolme sivuapteekkilupaa. Apteekkari voi Fimean luvalla perustaa palvelupisteitä sijaintialueensa tai naapurikunnan haja-asutusalueelle tai kyläkeskukseen. Palvelupiste voidaan perustaa vain alueille, joilla ei ole toimintaedellytyksiä apteekille tai sivuapteekille. Apteekkari voi ilmoittamalla asiasta Fimealle perustaa verkkopalvelun eli verkkoapteekin, jonka kautta voidaan myydä myös reseptilääkkeitä.

APTEEKKIKETJUT EIVÄT OLE SUOMESSA MAHDOLLISIA

APTEEKKILUPA ON henkilökohtainen, eikä sitä voi myydä tai vuokrata eikä siihen liittyviä velvoitteita voi siirtää ulkopuolisen hoidettaviksi.

Apteekkari on sekä ammatillisesti että taloudellisesti vastuussa apteekistaan. Apteekkilupa päättyy apteekkarin täyttäessä 68 vuotta. Lääkelaista johtuen apteekkari on yksityinen liikkeenharjoittaja ja apteekin yritysmuoto on toiminimi.

Apteekkilupaan liittyy useita velvoitteita. Tärkein niistä on lääkkeiden saatavuudesta huolehtiminen.

KESKIARVOAPTEEKKI 2022 [ennuste]

Liikevaihto:	3,96 milj.
Reseptiä/vuosi:	92 300 kpl
Apteekkiveroa valtiolle:	noin 295 000 € (noin 7,3 % lääkemyynnistä)
Henkilökunta (sis. osa-aikaiset):	10 (apteekkari, proviisori, 5 farmaseuttia, 3 teknistä/muuta)

Lähde: Apteekkariliitto

APTEEKKIEN JA SIVUAPTEEKKIEN MÄÄRÄ [31.12.2022]

Sisältää myös ylipistojen apteekit (2 + 16)

	1980	1990	2000	2010	2020	2022
Apteekit	564	576	595	618	627	637
Sivuapteekit	126	173	201	194	192	190
Yhteensä	690	749	796	812	819	827

Lähde: Apteekkariliitto

APTEEKKIEN TOIMITTAMAT RESEPTIT [milj. kpl]

2017	2018	2019	2020	2021	2022*
61,3	63,3	65,7	67,1	71,5	74,5

Lähde: Fimea | *arvio/Apteekkariliitto

LÄÄKETAKSA

VALTIOEUVOSTON lääketaksa-asetus määrittelee reseptilääkkeen vähittäishinnan tukkuhinnan perusteella (ks. taulukko). Apteekki ei siis päästä reseptilääkkeen hintaa, vaan valtio.

1.4.2022 voimaan tullut lääkelain muutos muutti itsehoitolääkkeen vähittäishinnan enimmäishinnaksi, eli apteekki voi myydä itsehoitolääkkeen halvemmalla, ei kuitenkaan alle tukkuhinnan. Lääkkeiden tukkuhinnat ovat kaikille apteekkeille samat, eikä lääketukku voi antaa apteekille alennusta. Lääketaksa on degressiivinen, eli apteekin myyntikate suhteellisesti pienenee lääkkeen tukkuhinnan kasvaessa

827

SUOMESSA ON YHTEENSÄ 827 APTEEKKIA

APTEEKKIVERO

APTEEKIT MAKSAVAT valtiolle apteekki-veroa eduskunnan päättämän taulukon mukaisesti. Apteekki veroa tuottaa valtiolle noin 200 miljoonaa euroa vuodessa. Veron suuruus perustuu resepti- ja itsehoitolääkemyyntin liikevaihtoon ja se on progressiivinen.

Apteekki verolla leikataan etenkin suurten apteekkien tuloja valtiolle ja pienennetään näin erikokoisten apteekkien tuloeroja. Apteekki veron ansiosta samasta lääkkeestä pienelle apteekille jää enemmän katetta kuin suurelle apteekille.

Kaikkein pienimmät apteekit eivät maksa apteekki veroa lainkaan, suurimmilla apteekkeilla vero on yli 10 prosenttia lääkemyyntin liikevaihdosta. Tukkuhinnaltaan yli 1 500 euron lääkkeistä apteekki veron alaiseksi liikevaihdoksi lasjetaan ainoastaan 1 683,92 euroa.

LÄÄKKEIDEN VÄHITTÄISHINTA APTEEKISSA

Valtioneuvoston asetus lääketaksasta 17.10.2013

Tukkuhinta (€)	Reseptilääke	Tukkuhinta (€)	Itsehoitolääkkeen enimmäishinta
0–7,49	1,42 x tukkuhinta + alv 10 %	0–9,25	1,5 x tukkuhinta + 0,50 € + alv 10 %
7,50–39,99	1,35 x tukkuhinta + 0,52 € + alv 10 %	9,26–46,25	1,4 x tukkuhinta + 1,43 € + alv 10 %
40,00–99,99	1,24 x tukkuhinta + 4,92 € + alv 10 %	46,26–100,91	1,3 x tukkuhinta + 6,05 € + alv 10 %
100,00–399,99	1,15 x tukkuhinta + 13,92 € + alv 10 %	100,92–420,47	1,2 x tukkuhinta + 16,15 € + alv 10 %
400,00–1499,99	1,10 x tukkuhinta + 33,92 € + alv 10 %	yli 420,47	1,125 x tukkuhinta + 47,68 € + alv 10 %
1500–	1 x tukkuhinta + 183,92 € + alv 10 %		

Reseptilääkkeen ja reseptillä toimittavan itsehoitolääkkeen oheisella kaavalla saatuun hintaan lisätään toimituseräkohtainen toimitusmaksu 2,39 euroa (sis. alv), joka on riippumaton myytyjen pakkausten lukumäärästä.

APTEEKKIVERO VALTIOLLE

Apteekki verolaki 770/2016 (voimassa 1.1.2017 lähtien)

Apteekin vuosiliikevaihto (€)	Apteekki veron liikevaihdon alarajan kohdalla (€)	Maksuprosentti alarajan ylittävistä liikevaihdosta
871 393 – 1 016 139	0	6,10 %
1 016 139 – 1 306 607	8 830	7,15 %
1 306 607 – 1 596 749	29 598	8,15 %
1 596 749 – 2 033 572	53 245	9,20 %
2 033 572 – 2 613 212	93 432	9,70 %
2 613 212 – 3 194 464	149 657	10,20 %
3 194 464 – 3 775 394	208 945	10,45 %
3 775 394 – 4 792 503	269 652	10,70 %
4 792 503 – 6 243 857	378 483	10,95 %
6 243 857 –	537 406	11,20 %

APTEEKKIVERO, JOS APTEEKILLA ON SIVUAPTEEKKI

Pää- ja sivuapteekin liikevaihto yhteensä (€)	Apteekki veron periminen
alle 2,6 milj.	Erikseen pää- ja sivuapteekilta, ei sivuapteekki vähennystä
2,6 – 3,5 milj.	Osittain erikseen ja osittain yhdessä pää- ja sivuapteekilta (erillisen taulukon mukaan)
yli 3,5 milj.	Yhdessä pää- ja sivuapteekilta, sivuapteekki vähennys

APTEEKKIEN HENKILÖKUNTA [31.12.]

Luvut sisältävät myös yliopistojen apteekkien työntekijät

	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Apteekkarit	588	592	594	603	615	612
Proviisorit	749	741	772	792	789	735
Farmaseutit	3 664	3 691	3 724	3 868	4 190	3 983
Tekniset ym.	3 486	3 498	3 486	3 399	3 224	3 189
Yhteensä	8 487	8 522	8 576	8 662	8 815	8 519

Vuoden 2022 lopussa Suomessa toimi 612 apteekkaria. Apteekissa työskenteli kaikkiaan noin 8 519 henkilöä (sisältäen yliopistojen apteekit)

Lähde: Suomen Apteekkariliitto

YKSITYISET APTEEKKITOIMIPISTEET KOKOLUOKITTAIN 2022

Reseptiä/vuosi	Apteekkien lkm
200 001 –	36
180 001 – 200 000	17
160 001 – 180 000	34
140 001 – 160 000	43
120 001 – 140 000	63
100 001 – 120 000	68
80 001 – 100 000	78
60 001 – 80 000	96
40 001 – 60 000	100
20 001 – 40 000	155
– 20 000	91

Lähde: Apteekkariliitto, sis. 96 % kaikista apteekkitoimipisteistä

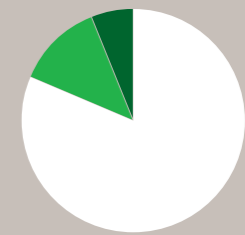
YKSITYISTEN APTEEKKIEN MYNTI [ilman alv]

Vuosi	Milj. €
2013	2 163
2014	2 235
2015	2 281
2016	2 387
2017	2 356
2018	2 403
2019	2 499
2020	2 571
2021	2 643
2022	2 736 *

Lähde: Fimean tilinpäätösanalyysi, Apteekkariliitto * arvio.

Tilastotietoja päivitetään osoitteeseen apteekkariliitto.fi

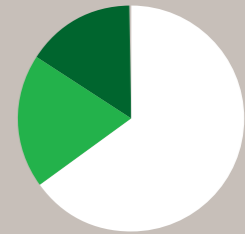
APTEEKKIEN MYNNIN JAKAUTUMINEN 2022 [ennuste]



Reseptilääkkeet 81 %
Itsehoitolääkkeet 12 %
Muu myynti 7 %

Lähde: Apteekkariliitto

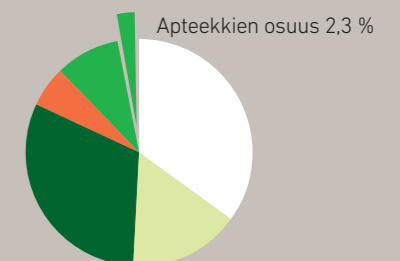
LÄÄKE-EURON JAKAUTUMINEN 2021



Lääketehdas ja tukkukauppa 65 %
Apteekki 19 %
Valtio 16 %

Lähde: Apteekkariliitto

TERVEYDENHUOLLON KOKONAISMENOT 2020



Erikoissairaanhoido 37 %
Perusterveydenhuolto* 14 %
Muut menot 33 %
Suun terveydenhuolto 4 %
Avohoidon lääkkeet 12 %
* pois lukien työterveys-, opiskelu- ja hammashuolto

Lähteet: THL ja Apteekkariliitto

Terveydenhuollon kokonaismenot käyvin hinnoin olivat vuonna 2020 yhteensä noin 23 miljardia euroa (9,6 % bkt:stä) eli noin 4 138 euroa/asukas. Maanlaajuisen apteekki verkoston toimintaan kului vain noin 2,3 % kokonaismenoista.

APTEEKKARILIITON YHTIÖT

Apteekkariliiton yhtiöt täydentävät liiton palveluvalikoimaa apteekkeille.

OY MEDIFON AB

PERUSTETTU: 1981

OMISTUS: APTEEKKARILIITTO 100 %

LIKEVAIHTO 2021: NOIN 80 MILJOONAA EUROA

HENKILÖKUNTA: 57

TOIMITUSJOHTAJA: MIKA FLINK

MEDIFON on apteekkien oma tukkukauppa, jakelija ja maahantuojia. Yhtiö jakelee omat ja jakelupäämiesten-
sä tuotteet Espoossa sijaitsevasta jakelukeskuksesta
koko Suomen alueelle. Medifon vastaa Apteekkariliiton
jäsenapteekkien oman APTEEKKI-tuotesarjan tuotteiden
hankinnasta, jakelusta ja markkinoinnista. Tämän
lisäksi yhtiö markkinoi ja jakelee muita vapaakaupan
tuotteita ja apteekkien erikoistarvikkeita. Yhtiöllä on
myös lääketukkukauppoikeudet.

PHARMADATA OY

PERUSTETTU: 1989

OMISTUS: APTEEKKARILIITTO 100 %

LIKEVAIHTO 2021: 7,7 MILJOONAA EUROA

HENKILÖKUNTA: 45

TOIMITUSJOHTAJA: ILKKA TOIVOLA

PHARMADATA on johtava apteekkialan tietojärjestelmiä
ja tietoliikennetarvikkeita tuottava yritys. Sen tuotteita
ovat apteekkijärjestelmät omapd, pd³ ja Salix sekä Apteekki-
verkko, EasyMedi, SecureMedi, Procuo ja muut pd-tuotteet.
Pharmadata tarjoaa lisäksi Service Desk -palveluita,
ohjelmistokoulutusta, projekti- ja apteekkikohtaisia
palveluita sekä automatisoituja laskutuspalveluita.

PHARMAPRESS OY

PERUSTETTU: 1997

OMISTUS: APTEEKKARILIITTO 100 %

LIKEVAIHTO 2021: 1,4 MILJOONAA EUROA

HENKILÖKUNTA: 2 + 5 (OTO)

TOIMITUSJOHTAJA: ERKKI KOSTIAINEN

PHARMAPRESS on viestintä- ja kustannusyhtiö, joka tuottaa
Apteekkariliitolle ja liiton jäsenille laadukkaita ja vaikuttavia
viestintäpalveluita. Yhtiö kustantaa ja julkaisee apteekkialan
lehtiä: APTEEKKARI on suunnattu apteekkareille ja sidosryhmille,
Terveystieto! apteekkien asiakkaille ja Meidän APTEEKKI koko
apteekkihenkilöstölle ja alan opiskelijoille. Lisäksi yhtiö tuottaa
täydennyskoulutusta apteekkareille ja apteekkien henkilökunnille,
järjestää alan tapahtumia ja näyttelyitä sekä kustantaa kirjoja,
oppaita ja muita painotuotteita sekä niiden digisovelluksia.

FARMANIA OY

PERUSTETTU: 2012

OMISTUS: APTEEKKARILIITTO 75 %

LIKEVAIHTO 2021: 8,0 MILJOONAA EUROA

HENKILÖKUNTA: NOIN 250

TOIMITUSJOHTAJA: MARIANNE HOVI

FARMANIA on apteekkien henkilöstövuokrauspalveluiden
markkinajohtaja, jonka tavoitteena on tarjota asiakkailleen
mahdollisimman sujuva arki. Yhtiö työllistää noin 250 lääkealan
ammattilaista ympäri Suomea. Farmania tarjoaa asiakkailleen
henkilökohtaista, tarpeisiin räätälöityä henkilöstöpalvelua.
Yhtiö tarjoaa palveluita myös lääketeollisuudelle ja terveysalan
yrityksille.

SYYSKOKOUKSESSA 2022 VALITTU SUOMEN APTEEKKARILIITON HALLITUS



RISTO KANERVA, P.J.
TAPIOLAN APTEEKKI
ESPOO



SARI WESTERMARCK, 1. VPJ
KARKKILAN APTEEKKI



KIRSI PIETILÄ, 2. VPJ
AURINKO APTEEKKI
RIIHIMÄKI



MARLI ANDERSIN
KANNONKOSKEN APTEEKKI



AHRI HIRVONEN
APTEEKKI N:O 4
JOENSUU



RISTO HOLMA
LAUTTIKSEN APTEEKKI
HELSINKI



LENITA JOKINEN
RUNOSMÄEN APTEEKKI
TURKU



HELENA KESKI-HYNNILÄ
MUNKKIVUOREN APTEEKKI
HELSINKI



SUSANNA KOHTANEN
KAUHAJOEN YKKÖAPTEEKKI



ANNE LEHTONEN
HYVINVOINTIAPTEEKKI SASTAMALA



JANNE NISSLÄ
WILLAN KEHRÄ APTEEKKI
HYVINKÄÄ



HARRI OVASKAINEN
SOTKAMON APTEEKKI



ANU RASI-LESKINEN
SULKAN APTEEKKI



KIRSI ROSENQVIST
NUMMELAN UUSI APTEEKKI



ANNA SCHOULTZ
KAAREN APTEEKKI
HELSINKI



ANU TÖYRÄS
KÄRSÄMÄEN APTEEKKI

JOHTORYHMÄ

**MERJA HIRVONEN**

toimitusjohtaja; yleisjohto ja edunvalvonta

040 588 0841

**CHARLOTTA SANDLER**

farmaseuttinen johtaja; farmaseuttisten ja ammattilaisten asioiden johtaminen, Kela-asiat

050 543 0411

**NELLA PAAKKOLANVAARA**

talous- ja hallintojohtaja; talous- ja henkilöstöhallinto ja edunvalvonnan talousanalyysit

041 732 0033

**ERKKI KOSTIAINEN**

viestintäjohtaja; media- ja jäsenviestintä, mediasuhteet, PharmaPress Oy:n toimitusjohtaja

050 566 8188

**TOUKO AALTO**

yhteiskuntasuhdejohtaja; sidosryhmäsuhteet, edunvalvonta

040 516 9332

**MIKA KUIVAMÄKI**

ict-johtaja; tietohallinto

040 148 8009

HENKILÖKUNTA

**ELINA AALTONEN**

Brand manager; APTEEKKI-brändi, markkinointi ja Meidän APTEEKKI -lehti

010 6801 405

**MONNA APAJALAHTI-MARKKULA**

talousasiantuntija; talousanalyysit, TalousSalkku

010 6801 411

**ERJA ELO**

toimittaja; Apteekkari- ja Meidän APTEEKKI -lehdet (PharmaPress Oy)

010 6801 461

**AADA FORSTRÖM**

Viestinnän asiantuntija; verkkoviestintä, Salkku-extranet, PharmaPress-webinaarit

010 6801 401

**REET HABONEN**

talousosaston assistentti; jäsenyysasiat, työpaikkailmoitukset, Kiltta-ylläpito, palvelusalkku ja kokousjärjestelyt

010 6801 413

**ARTO HOKKANEN**

asiantuntijaproviisori; eApteekki, tietosuoja, Kanta-palvelut, digitaaliset apteekkipalvelut

010 6801 424

**HANNA HYVÄRINEN**

toimituspäällikkö; Apteekkari-lehti (Pharmapress Oy)

010 6801 464

**SONJA KALLIO**

lääkepoliittinen asiantuntija; vaikuttaminen, viranomaiset, sote-yhteistyö

010 6801 414

**MILLA KEMI**

asiantuntijafarmaseutti; Taksa- ja TietoTippa-tietokannat, Salama-tiedotepalvelu

010 6801 415

**TIINA KOSKENKORVA**

asiantuntijaproviisori; lääkitysturvallisuus ja -palvelut, Valo- projektipäällikkö

010 6801 428

**HENNA KYLLÖNEN**

asiantuntijaproviisori; lääkehoito- ja lääke-neuvontapalvelut, osaamisen kehittäminen

010 6801 402

**PAULA LAINE**

viestinnän assistentti; tilaukset, jäsen- ja asiakasrekisterit, näyttelyt, Apteekkalenteri Online

010 6801 417

**SUVI LEVÄNEN**

tuotetietopäällikkö; taksan tuotetietokannat, Apteekki-tuubi-yrittäjäliittymä

010 6801 412

**MARKUS MANNER**

kehityspäällikkö; tuotetieto, tietosuoja

010 6801 429

**AIJA PIRINEN**

viestintäpäällikkö, mediaviestintä, mediasuhteet

010 6801 442

**ULLA RAAPPANA-JÄNIS**

farmaseuttisen osaston assistentti; apteekkisopimukset, Lääkehaku-palvelu-sopimukset

010 6801 421

**SANNA RASIMUS**

asiantuntijafarmaseutti; Taksa- ja TietoTippa-tietokannat, Salama-tiedotepalvelu

010 6801 425

**TUA SJÖSTRÖM**

asiantuntijafarmaseutti; Taksa- ja TietoTippa-tietokannat, Salama-tiedotepalvelu, annosteluvideot

010 6801 433

**TIINA VAINIKAINEN**

talousassistentti; laskutus ja myyntireskontra, palkkiot ja matkalaskut

010 6801 431

**MARJO VAINIO**

asiantuntijafarmaseutti; farmaseuttiset jäsenpalvelut ja HaiPro-tuki, annosjakelu, Liikkujan apteekki

010 6801 422

**TARU VANHALA**

viestintäfarmaseutti; Terveystietä-lehti, aineisto- ja sisältötuotanto, opiskelijayhteistyö, mediaviestintä

010 6801 462

**JENNI VARTIAINEN**

järjestöpäällikkö; johdon avustaja, hallituksen sihteeri

010 6801 423

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa etunimi.sukunimi@apteekkariliitto.fi



APTEEKKI

Auttaa lähelläsi.

